

Sudenrigsministeriet. Kjøbenhavn, den 10de Januar 1885.

§ Andragende af 27de Juli f. A., som vedlægges tilligemed et ældre Andragende af 1ste September 1883, har et Interessentskab, der har dannet sig med det Formaal at bygge og drive en c. 3 Mil lang Sporvei fra Stilbjerg i Ringgibe Sogn i Veile Amt gennem Grene og Grindsted Sogne i Ribe Amt til Transport af Mergel, anholdt principalt om en Gæde af 30,000 Kr. og et Laan paa 100,000 Kr. af Statskassen eller subsidiært om et Laan paa 130,000 Kr. til Udførelsen af dette Anlæg, der efter de ligeledes medfølgende Planer og Overslag vil medføre en Bekostning af 155,000 Kr. De resterende 25,000 Kr. ville da blive tilveiebragte af Interessenterne, nemlig 16,000 Kr. ved Tegning af Aktier og 9,000 Kr. ved et Laan, der paatænkes optaget i den Mergelieendom, der bliver at indkjøbe, og som er tilbuddt Interessenterne. Efter hvad af Hedeselskabet er oplyst, henligger den store Hedeblade mellem Grindsted Na og Sønder Dmme Na for største Delen endnu uopdyrket, fordi der ikke findes Mergel i dette c. 30 Mil store Areal. Bemeldte Selskab har i en Mærskke ladet foretage omfattende Undersøgelser for om muligt derved at finde Mergel, men uden Resultat, og det kan derfor anses for givet, at der ikke findes Mergel i Hedebladen i en Dybde, der blot tilnærmelsesvis er tilgængelig. Dernæst har Hedeselskabet i de sidste 3 Aar foretaget Undersøgelser paa Bakkeperne i Omkredsen af bemeldte Hedeblade for at udfinde, hvor den bedste Mergel fandtes i Omkredsen, og Resultatet heraf har været, at Stilbjerg Bakke, som ligger i den østre Udkant af Hedebladen, indeholder den bedste Mergel og i rigelig Mængde, samt at denne Bakke har en særlig gunstig Beliggenhed for Mergeltransport ud i Fladen, hvorfor det vil være det Rette, som af Interessenterne paatænkt, at erhverve det fornødne Areal til Mergelgravning her og lade Banen udgaa derfra. Hedebladen, til hvis Opdyrkning Mergelen skal anvendes, består ikke alene af tørre Sandheder, men indeholder for en stor Del Lyngtjør, der netop ere særlig skikede til Opdyrkning ved Hjælp af Mergel. Med Hensyn til selve Baneanlægget skal bemærkes, at der i saa Henseende nu haves en Del Erfaringer fra den for nogle Aar siden anlagte Damsholte-Hodsager Mergelbane i Ringkjøbing Amt, der ville komme til Nytte, samt at Banen, der vil blive bygget af Staaikinner med transportable Sidespor, agtes drevet med Dampkraft, hvilket vil være betydelig billigere end med Hestekraft.

Uagtet der nu ganske vist endnu ikke fra den fornævnte Damsholte-Hodsager Bane, til hvis Udførelse der ved Finantsloven for 1878—79 ydedes et Laan af 102,400 Kr., kan haves nogen sikker Erfaring for, hvorvidt dette Anlæg virkelig vil svare til de Forventninger, man har gjort sig med Hensyn til de omliggende Arealers Frugtbarhedsforøelse, og det navnlig har viist sig, at bemeldte Anlæg ikke hidindtil har kunnet være de stipulerede Afdrag, hvorfor der for Finantsaaret 1884—85 er givet yderligere Henstand hermed, har Ministeriet dog efter stedfunden Brevvevling med Finantsministeriet ment at burde imødekomme Interessenterne, der ikke paa nogen anden Maade ville kunne tilveiebringe de fornødne Midler, ved at yde dem Understøttelse fra Statens Side, idet man dog ikke har troet at burde yde Hjælpen paa anden Maade, end Tilfældet var ved Damsholte-Hodsager Banen, nemlig som rentefrit Laan, der efter nogle Aars Forløb afdrages i 25 Aar med $\frac{1}{25}$ aarlig under Amtsrådets Garanti. Til Anlægget af fornævnte Bane, der forøvrigt viiste sig at kunne udføres en Del billigere end oprindeligt beregnet, medgif 123,471 Kr., hvoraf Staten tilskød de 102,400 Kr. som Laan; til den her projekterede Bane er anslaaet 155,000 Kr., og efter samme Forhold vil Statens Tilskud altsaa omtrent udgjøre de ansøgte 130,000 Kr. Ribe Amtsråd har viist sin Interesse for Sagen ved at gaa ind paa den forlangte Garanti for Laanets Tilbagebetaling.

§ Henhold til Foranstaaende skal jeg derfor anmode Finantsudvalget om ved 2den Behandling af Forslaget til Finantslov for 1885—86 paa mine Vegne at ville stille følgende Vædringsforslag:

Ad § 27 III. C. Nytt Numer.

Rentefrit Laan til Anlæg af en fra Stilbjerg i Ringgibe Sogn, Veile Amt, gennem Grene og Grindsted Sogne i Ribe Amt førende c. 3 Mil lang Sporvei til Udvalgenes Betænkninger.